

De leerplandoelstellingen werden vertaald naar een vereenvoudigde doelstelling die voor de leerling verstaanbaar overkomt. De vereenvoudigde doelstellingen zijn te vinden in het leerwerkboek.

De leerplandoelstellingen zijn rechtstreeks vertaald vanuit de leerplannen (GO! onderwijs) van volgende richtingen:

- Boekhouden - Informatica (2008/062)
- Secretariaat - Talen (2008/065)
- Handel (2008/063)

De leerdoelstellingen zijn ook toepasbaar in volgende richtingen:

- Hotel (2008/067)
- Informaticabeheer (2008/064)
- Lichamelijke opvoeding & sport (2008/066)
- Slagerij en vleeswaren (2008/067)
- Topsport (2008/066)

Elke richting waar de leerlingen hun attest bedrijfsbeheer kunnen behalen, kunnen het leerwerkboek gebruiken om hun competenties af te werken.

Leerplandoelstellingen

Ik begin met een idee

	LPD	vereenvoudigd
	<p>Je kan een eenvoudig ondernemingsplan (inclusief een marketingplan en een financieel plan) opstellen. (LPD 4.1)</p> <p>Je kan een overzicht geven van enkele haalbare projecten en deze projecten toelichten. (LPD 6.1.1)</p> <p>Je kan een brainstorm organiseren waaruit de definitieve keuze van een project volgt. (LPD 6.1.2)</p> <p>Je kan een ondernemingsplan opstellen. (LPD 6.2.2)</p>	<p>Je kan een eenvoudig ondernemingsplan opstellen.</p> <p>Je kan brainstormen over ideeën.</p> <p>Je kan een keuze maken uit meerdere mogelijkheden.</p> <p>Je kan een overzicht geven van enkele haalbare projecten.</p>

Deel 1 - Ondernemen, een uitdaging

	LPD	vereenvoudigd
1.	<p>Je kan noodzakelijke vaardigheden en attitudes van een ondernemer herkennen en illustreren met voorbeelden. (LPD 1.1)</p> <p>Je kan jezelf evalueren m.b.t. noodzakelijke vaardigheden en attitudes van een ondernemer. (LPD 1.2)</p>	<p>Je kan vaardigheden en attitudes van een ondernemer herkennen.</p> <p>Je kan jezelf evalueren als ondernemer.</p>
2.	<p>Je kan enkele risico's, opportuniteiten, voordelen en nadelen van het ondernemerschap omschrijven en illustreren met voorbeelden. (LPD 1.3)</p>	<p>Je kan de risico's en kansen van een ondernemer in je eigen woorden uitleggen.</p> <p>Je kan voor- en nadelen geven van ondernemerschap.</p>

3.	<p>Je kan instellingen waar startende ondernemers informatie en advies kunnen bekomen, opzoeken en toelichten. (LPD 1.4)</p> <p>Je kan het doel van het ondernemingsloket omschrijven en het ondernemingsloket raadplegen. (LPD 2.2.3)</p> <p>Je kan opzoeken en toelichten waarvoor men bij aanwerving van personeel beroep kan doen op een sociaal secretariaat. (LPD 5.2.4)</p>	<p>Je kan opzoeken waar starters advies kunnen krijgen.</p> <p>Je kan in je eigen woorden omschrijven wat een ondernemingsloket doet.</p> <p>Je kan opzoeken waarom een werkgever hulp kan vragen aan een sociaal secretariaat.</p>
4.	enkel competenties bedrijfsbeheer	

Deel 2 - Oprichting

	LPD	vereenvoudigd
1.	<p>Je kan enkele belangrijke voor- en nadelen van zelfstandig ondernemen versus ondernemen via vennootschappen opzoeken en toelichten. (LPD 2.1.1)</p> <p>Je kan enkele voor- en nadelen van de belangrijkste ondernemingsvormen opzoeken en toelichten. (LPD 2.1.2)</p>	<p>Je kan een eenmanszaak vergelijken met een vennootschap.</p> <p>Je kan verschillende ondernemingsvormen opzoeken.</p> <p>Je kan in je eigen woorden de verschillende ondernemingsvormen uitleggen.</p>
2.	<p>Je kan actuele informatie over de wettelijke verplichtingen die vooraf moeten vervuld worden bij het starten van een eigen zaak opzoeken en toelichten. (LPD 2.2.1)</p> <p>Je kan opzoeken en toelichten welke vergunningen noodzakelijk zijn om een activiteit op te starten. (LPD 2.2.2)</p>	<p>Je kan opzoeken welke wettelijke verplichtingen een starter heeft.</p> <p>Je kan in je eigen woorden de wettelijke verplichtingen uitleggen.</p> <p>Je kan de vergunningen van een ondernemer opzoeken.</p> <p>Je kan in je eigen woorden de vergunningen uitleggen.</p>

	<p>Je kan wettelijke verplichtingen inzake vergunningen, heffingen en attesten m.b.t. milieu opzoeken en toelichten. (LPD 2.4.1)</p> <p>Je kan de regelgeving in verband met gevaarlijke inrichtingen opzoeken en toelichten (Seveso). (LPD 2.4.2)</p> <p>Je kan maatregelen om voedselveiligheid te garanderen opzoeken en toelichten. (LPD 2.4.3)</p>	<p>Je kan de regelgeving omtrent milieu opzoeken.</p> <p>Je kan in je eigen woorden den regelgeving omtrent milieu uitleggen.</p> <p>Je kan de regels omtrent voedselveiligheid opzoeken.</p> <p>Je kan in je eigen woorden de regels omtrent voedselveiligheid uitleggen.</p>
3.	enkel competenties bedrijfsbeheer	
4.	enkel competenties bedrijfsbeheer	

Deel 3 - Marktonderzoek

	LPD	vereenvoudigd
1.	<p>Je kan een marktonderzoek uitvoeren. (LPD 2.5.1)</p> <p>Je kan een marktonderzoek opstellen, organiseren en de bekomen resultaten interpreteren. (LPD 6.2.1)</p>	<p>Je kan een marktonderzoek opstellen.</p> <p>Je kan een marktonderzoek uitvoeren.</p> <p>Je kan de resultaten van een marktonderzoek bespreken.</p>
2.	<p>Je kan verschillende soorten indelingen van producten herkennen, illustreren met voorbeelden en een assortiment samenstellen in functie van de doelgroep. (LPD 2.5.2)</p> <p>Je kan de levensloop van een product grafisch weergeven en de kenmerken van de verschillende fasen illustreren met voorbeelden. (LPD 2.5.3)</p> <p>Je kan het belang van een goede merknaam en logo illustreren. (LPD 2.5.4)</p>	<p>Je kan producten indelen in groepen.</p> <p>Je kan de levenscyclus van een product tekenen.</p> <p>Je kan in je eigen woorden de levenscyclus uitleggen.</p> <p>Je kan uitleggen waarom een goede naam en logo belangrijk zijn.</p> <p>Je kan uitleggen waarom een verpakking dient.</p> <p>Je kan een leveranciersstudie doen.</p> <p>Je kan een concurrentiestudie doen.</p>

	<p>Je kan het nut van een goede verpakking illustreren. (LPD 2.5.5)</p> <p>Je kan een leveranciersstudie uitvoeren en toelichten. (LPD 2.5.6)</p> <p>Je kan een concurrentiestudie uitvoeren en toelichten. (LPD 2.6.3)</p>	
3.	<p>Je kan verduidelijken dat de kostprijs de bodemprijs vormt. (LPD 2.8.1)</p> <p>Je kan factoren die de plafondprijs (maximale grensprijs voor de consument) beïnvloeden omschrijven. (LPD 2.8.2)</p> <p>Je kan enkele prijsbepalingmethoden en prijsstrategieën omschrijven en met voorbeelden illustreren. (LPD 2.8.3)</p> <p>Je kan een prijsberekening uitvoeren en toelichten. (LPD 6.2.3)</p>	<p>Je kan in je eigen woorden uitleggen waarom de kostprijs de bodemprijs is.</p> <p>Je kan in je eigen woorden uitleggen wat de plafondprijs kan doen veranderen.</p> <p>Je kan voorbeelden geven van prijsbepalingmethoden.</p> <p>Je kan voorbeelden geven van prijsstrategieën.</p> <p>Je kan een prijsberekening doen.</p>
4.	<p>Je kan de keuze voor een vestigingsplaats bepalen en toelichten. (LPD 2.6.1)</p> <p>Je kan de voor- en nadelen afwegen bij het keuzeprobleem: kopen, leasen of huren van een onroerend goed. (LPD 2.6.2)</p> <p>Je kan verschillende distributiekkanalen herkennen en hun kenmerken opzoeken en toelichten. (LPD 2.6.4)</p>	<p>Je kan een vestigingsplaats kiezen.</p> <p>Je kan kopen, huren en leasen vergelijken.</p> <p>Je kan de distributiekkanalen herkennen.</p>
5.	<p>Je kan verschillende vormen van promoties onderscheiden en toelichten. (LPD 2.7.1)</p>	<p>Je kan in je eigen woorden de verschillende vormen van promotie uitleggen.</p> <p>Je kan een promotieactie verantwoorden.</p>

	Je kan de keuze voor een promotieactie verantwoorden. (LPD 2.7.2)	
6.	<p>Je kan het begrip voorraad omschrijven.</p> <p>Je kan inzien dat elk bedrijf een minimale voorraad nodig heeft om een continu productieproces te garanderen.</p> <p>Je kan het begrip just-in-time (JIT) met voor- en nadelen omschrijven.</p> <p>Je kan enkele systemen van voorraadbeheer omschrijven en eventuele voor- en nadelen toelichten. (LPD 2.5.7)</p>	<p>Je kan in je eigen woorden uitleggen wat voorraad is.</p> <p>Je kan in je eigen woorden uitleggen waarom een minimale voorraad belangrijk is.</p> <p>Je kan in je eigen woorden uitleggen wat just-in-time is.</p> <p>Je kan voorraadssystemen vergelijken.</p>

Deel 4 - Krediet & verzekeringen

	LPD	vereenvoudigd
1.	<p>Je kan financieringsbronnen opzoeken, vergelijken en een keuze motiveren. (LPD 2.9.4)</p> <p>Je kan het gebruik van kaskrediet omschrijven en de belangrijkste voor- en nadelen opzoeken en toelichten. (LPD 2.9.6)</p> <p>Je kan verkoop op afbetaling en verkoop op termijn onderscheiden en de belangrijkste voor- en nadelen opzoeken en toelichten. (LPD 2.9.5)</p>	<p>Je kan financieringsbronnen vergelijken.</p> <p>Je kan een keuze maken tussen financieringsbronnen.</p> <p>Je kan in je eigen woorden uitleggen wat een kaskrediet is.</p> <p>Je kan een vergelijking maken tussen een verkoop op afbetaling en een verkoop op termijn.</p>
2.	enkel competenties bedrijfsbeheer	

Deel 5 - En dan nu, de cijfers

	LPD	vereenvoudigd
1.	<p>Je kan de rol van de boekhouding als beleidsinstrument omschrijven en illustreren. (LPD 3.1)</p> <p>Je kan de wettelijke bepalingen van de boekhoudreglementering voor zeer kleine en kleine ondernemingen opzoeken en toelichten. (LPD 3.4)</p>	<p>Je kan uitleggen waarom een boekhouding belangrijk is.</p> <p>Je kan opzoeken wanneer een onderneming zeer klein, klein of groot is.</p>
2.	enkel competenties bedrijfsbeheer	
3.	<p>Je kan een eenvoudig ondernemingsplan (inclusief een marketingplan en een financieel plan) opstellen. (LPD 4.1)</p> <p>Je kan de cashflow aan de hand van een formularium berekenen, interpreteren en vergelijken met een andere onderneming uit de sector. (LPD 5.3)</p>	<p>Je kan een eenvoudig ondernemingsplan opstellen.</p> <p>Je kan de cashflow berekenen.</p> <p>Je kan in je eigen woorden uitleggen wat de uitkomst van de cashflow betekent.</p>
4.	<p>Je kan de meest voorkomende betalingsdocumenten herkennen, het gebruik omschrijven en correct hanteren. (LPD 3.3)</p>	<p>Je kan betalingsdocumenten herkennen.</p> <p>Je kan in je eigen woorden uitleggen waarom bepaalde betalingsdocumenten worden gebruikt.</p>

Deel 6 - Verkoopproces

	LPD	vereenvoudigd
1.	Je kan een verkoopgesprek voeren. (LPD 3.2)	Je kan een verkoopgesprek voeren.
2.	enkel competenties bedrijfsbeheer	

Deel 7 - Fiscale aspecten

	LPD	vereenvoudigd
1.	enkel competenties bedrijfsbeheer	
2.	enkel competenties bedrijfsbeheer	

Deel 8 - Management

	LPD	vereenvoudigd
1.	Je kan de begrippen management, beheer, beleid, marketing en human resources management inhoudelijk situeren. (LPD 5.1)	Je kan in je eigen woorden uitleggen wat management betekent. Je kan in je eigen woorden uitleggen wat beheer, beleid, marketing en human resources betekenen.
2.	Je kan een aantal managementmethoden (zoals MBO, MBWA, teammanagement) op een eenvoudige wijze omschrijven en daarbij de kracht van het teammanagement vooropzetten. (LPD 5.1)	Je kan in je eigen woorden uitleggen waarom teammanagement een goede managementmethode is. Je kan in je eigen woorden verschillende managementmethoden uitleggen.
3.	Je kan de instrumenten bij selectie bondig omschrijven op basis van een functiebeschrijving. (LPD 5.2.1) Je kan de instrumenten bij werving bondig omschrijven. (LPD 5.2.2) Je kan het belang van een degelijke introductie van 'nieuw' personeel aantonen. (LPD 5.2.3)	Je kan in je eigen woorden uitleggen hoe een selectieprocedure verloopt. Je kan in je eigen woorden uitleggen hoe de wervingsprocedure verloopt. Je kan uitleggen waarom een introductie belangrijk is. Je kan begeleiding en beoordeling van personeel vergelijken.

	<p>Je kan op basis van de functiebeschrijving personeelsbegeleiding versus personeelsbeoordeling plaatsen. (LPD 5.2.5)</p>	
--	--	--

Deel 9 - Analyse van de jaarrekening

	LPD	vereenvoudigd
1.	/	
2.	<p>Je kan de kengetallen winstmarge en bedrijfscoëfficiënt, bedrijfskapitaal aan de hand van een formularium berekenen, interpreteren en vergelijken met een andere onderneming uit de sector. (LPD 5.3)</p> <p>Je kan de kengetallen voor liquiditeit, solvabiliteit, rendabiliteit en zelffinanciering aan de hand van een formularium berekenen, interpreteren en vergelijken met een andere onderneming uit de sector. (LPD 5.3)</p> <p>Je kan de omloopsnelheid en omlooptijd (van de voorraden, van de vorderingen, van de leveranciers) aan de hand van een formularium berekenen, interpreteren en vergelijken met een andere onderneming uit de sector. (LPD 5.3)</p>	<p>Je kan verschillende kengetallen berekenen.</p> <p>Je kan de waarden van verschillende kengetallen in je eigen woorden uitleggen.</p>
3.	<p>Je kan aan de hand van een concreet voorbeeld een investeringsbeslissing op basis van verschillende methoden (terugverdientijd, gemiddeld rendement - ROI, netto contante waarde - NPV ...) motiveren. (LPD 5.4)</p>	<p>Je kan een beslissing nemen op basis van cijfermateriaal.</p> <p>Je kan uitleggen waarom je een bepaalde investering wil doen.</p> <p>Je kan de financieringswinst berekenen.</p>

<p>Je kan de financieringswinst aan de hand van een formularium berekenen en hieruit het hefboomeffect afleiden, interpreteren en vergelijken met een andere onderneming uit de sector. (LPD 5.3)</p>	<p>Je kan in je eigen woorden uitleggen wat het hefboomeffect betekent.</p>
---	---

Competenties bedrijfsbeheer

Hoofdcompetentie 1: Als ondernemer een ondernemingsplan opstellen		
De keuze maken om zich al dan niet als zelfstandig ondernemer te vestigen		
1	Facetten van de vaardigheden en attitudes bij het ondernemerschap	deel 1, hoofdstuk 1
2	Risico's, opportuniteiten, voor- en nadelen bij het ondernemerschap	deel 1, hoofdstuk 2
3	Informatie en ondersteuning voor startende ondernemers	deel 1, hoofdstuk 3
4	Faillissement: begrip en gevolgen	deel 1, hoofdstuk 4
Juridische vormen en startersvoorwaarden nagaan		
5	Wettelijke verplichtingen bij het starten van een eigen zaak	deel 2, hoofdstuk 2
6	Het sociaal statuut van de ondernemer	deel 2, hoofdstuk 1
7	Verschillende rechtsvormen van een onderneming: kenmerken	deel 2, hoofdstuk 1
8	Huwelijksstelsels: soorten en kenmerken	deel 2, hoofdstuk 4
9	Handelshuurcontract: toelichting inhoud	deel 3, hoofdstuk 4
10	Verplichte verzekeringen: soorten en risicodekking	deel 4, hoofdstuk 2
11	Aanvullende verzekeringen: soorten en risicodekking	deel 4, hoofdstuk 2
12	Wettelijke verplichtingen inzake milieu	deel 2, hoofdstuk 2
13	Seveso-inrichtingen: begrip	deel 2, hoofdstuk 2
14	HACCP: begrip	deel 2, hoofdstuk 2
15	Vergunning voor een handelsvestiging	deel 2, hoofdstuk 2

16	De wet op handelspraktijken en op de voorlichting en de bescherming van de consument	deel 2, hoofdstuk 3
17	Steunmaatregelen bij opstarten zaak en aanwerving personeel	deel 1, hoofdstuk 3
18	Kredietverlening door handelaars: verkoop op afbetaling en verkoop op termijn	deel 4, hoofdstuk 1
19	Kredietverlening door financiële instellingen: kaskrediet	deel 4, hoofdstuk 1
Een marktonderzoek opzetten		
20	Assortimentsstudie met inbegrip van voorraad	deel 3, hoofdstuk 2
21	Concurrentiestudie	deel 3, hoofdstuk 2
22	Leveranciersstudie	deel 3, hoofdstuk 2
23	Verkoopplaats	deel 3, hoofdstuk 4
24	Distributiekkanalen	deel 3, hoofdstuk 4
25	Publiciteit en promotie: enkele aspecten	deel 3, hoofdstuk 5
Een financieel plan opzetten		
26	Kosten: begrippen	deel 3, hoofdstuk 3
27	Kostprijsberekening	deel 3, hoofdstuk 3
28	Verkoopprijs: elementen + berekening	deel 3, hoofdstuk 3
29	Omzetberekening	deel 5, hoofdstuk 3
30	Break-even punt: begrip	deel 5, hoofdstuk 3
31	Cashflow: begrip	deel 5, hoofdstuk 3
32	Vaste activa: begrip en financieringsvorm bij aankoop	deel 5, hoofdstuk 2

Hoofdcompetentie 2: Als ondernemer het administratief luik van een onderneming behartigen		
Boekhoudkundige en fiscale aspecten van een onderneming leren kennen		
33	Boekhouding als beleidsinstrument: nut	deel 5, hoofdstuk 1
34	Rubrieken van de eenvoudige balans en resultatenrekening	deel 5, hoofdstuk 2 deel 5, hoofdstuk 3
35	Wettelijke bepalingen van de boekhoudreglementering voor zeer kleine - en kleine ondernemingen	deel 5, hoofdstuk 1
36	Factuur en creditnota: opstellen en berekenen	deel 5, hoofdstuk 4
37	Betalingsdocumenten: gebruik	deel 5, hoofdstuk 4
38	BTW mechanisme	deel 7, hoofdstuk 2
39	Fiscaal statuut van de zelfstandige	deel 7, hoofdstuk 1
40	Vennootschapsbelasting & voorafbetaling: principes	deel 7, hoofdstuk 2
41	Fiscaal statuut van de werknemer: soorten inkomsten	deel 7, hoofdstuk 1
42	Bedrijfsvoorheffing: principe	deel 7, hoofdstuk 2
43	Aftrekbaarheid van kosten: principe voor zelfstandige en werknemer	deel 7, hoofdstuk 2
Hoofdcompetentie 3: als ondernemer het commerciële luik van de onderneming behartigen		
Aan- en verkopen		
44	Een verkoopgesprek	deel 6, hoofdstuk 1
45	Verkoopovereenkomst: kenmerken en voorwaarden	deel 6, hoofdstuk 2
46	Klanten- en leveranciersbeheer: opvolgen betalingen en inningen	deel 5, hoofdstuk 4